

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 6
Centrum Kształcenia Ustawicznego
97-300 Piotrków Trybunalski
ul. Krakowskie Przedmieście 36
tel. 044 / 732-03-25 Fax. 732-05-26

SZKOLNY PORADNIK TURYSTY

Opracowała
mgr Mariola Pietraszczyk

WSTĘP

Współczesna szkoła stawia sobie za cel nie tylko nauczanie, ale i wychowanie. Jedną z cech różniących szkołę nowożytną i nowoczesną od dawnej, werbalnej, jest stosowanie w niej zasady pogłębłości.

Wycieczki szkolne – będące niejako najlepszym wyrazem tej idei – stanowią w każdym typie współczesnej szkoły integralną część procesu dydaktyczno – wychowawczego i to na każdym poziomie nauczania.

Oczywiście rola wycieczek w realizacji zadań szkolnych, dydaktycznych i pedagogicznych, może być różnaita. Wycieczki są ilustracją niejako tego wszystkiego co młodzież wcześniej już podczas nauki szkolnej poznała; są też inspiracją i punktem wyjścia do dalszego rozwijania materiału programowego czy problematyki szkolnej. Pozwalają na pełną realizację programu nauczania i programu wychowawczego szkoły.

Aby wycieczka mogła odegrać właściwą rolę i spełnić pokładane w niej nadzieje, musi być dobrze przygotowana. Dlatego też organizatorzy, opiekunowie i uczestnicząca w niej młodzież powinni znać podstawowe zasady zachowania się i regulaminy obowiązujące na wycieczkach szkolnych.

Szkolny Poradnik Turysty ma właśnie za zadanie przybliżyć te zagadnienia. Skierowany jest zarówno do uczniów, jak również kierowników wycieczek i opiekunów. Został opracowany na podstawie materiałów z kursu dla kierowników wycieczek szkolnych, oraz aktów prawnych:

- Rozporządzenie MENiS z dn. 08.11.2001r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki.
- Zarządzenie Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Sportu z dnia 29.06.1985r. w sprawie warunków osób przebywających w górach.

SPIS TREŚCI

- I. Kierownik wycieczki
- II. Opiekun wycieczki
- III. Regulamin wycieczki
- IV. Zachowanie się na wycieczkach
 - Wycieczki autokarowe
 - Wycieczki piesze
 - Wycieczki rowerowe
- V. Wypoczynek nad wodą
 - Regulamin kąpieli
- VI. Zdrowie i pierwsza pomoc
- VII. Apteczka
- VIII. Załączniki

I. KIEROWNIK WYCIECZKI

Kierownikiem wycieczki szkolnej może być osoba, która:

- ukończyła kurs na kierowników wycieczek szkolnych
- jest instruktorem harcerskim
- posiada uprawnienia przewodnika turystycznego lub instruktora turystyki kwalifikowanej lub pilota

Kierownikiem obozu wędrownego może być osoba która:

- ukończyła kurs kierowników obozów wędrownych
- jest przewodnikiem turystycznym
- jest przewodnikiem lub instruktorem turystyki kwalifikowanej
- posiada uprawnienia pilota wycieczek

Kierownikiem imprezy turystyki kwalifikowanej może być osoba, która:

- jest przewodnikiem turystycznym
- jest przewodnikiem lub instruktorem turystyki kwalifikowanej
- trenerem lub instruktorem odpowiedniej dyscypliny sportu

Kierownik wycieczki nie sprawuje bezpośredniej opieki nad jej uczestnikami, co wynika z zapisów rozporządzeń dotyczących zakresu obowiązków kierownika wycieczki (rozp. MENiS z dnia 08.11.2001 r., § 12).

Nie należy też mylić obowiązków pilota wycieczki z obowiązkami kierownika. Często dochodzi do błędów w tym zakresie. Jeżeli szkoła korzysta z usług biur turystycznych w zakresie organizacji turystyki i krajoznawstwa bezwzględnie musi podpisać z nim stosowną umowę zakupu danej usługi. Z jej treści musi wynikać zakres zabezpieczeń kadrowych i jakość świadczonej usługi oraz ewentualne zabezpieczenie szkoły wobec biura turystycznego w przypadku niespełnienia któregoś z punktu umowy.

Kierownik wycieczki odpowiedzialny jest, z chwilą podpisania zakresu czynności, za właściwy poziom prac dający rękojmię bezpieczeństwa, zdrowia i życia uczestników wycieczki czy imprezy.

Zakres czynności kierownika wycieczki:

1. Opracowuje program i harmonogram wycieczki lub imprezy
2. Opracowuje regulamin i zapoznaje z nim wszystkich uczestników
3. Zapewnia warunki do pełnej realizacji programu i regulaminu wycieczki lub imprezy oraz sprawuje nadzór w tym zakresie
4. Zapoznaje uczestników z zasadami bezpieczeństwa oraz zapewnia warunki do ich przestrzegania
5. Określa zadania opiekuna w zakresie realizacji programu, zapewnienia opieki i bezpieczeństwa uczestnikom wycieczki lub imprezy
6. Nadzoruje zaopatrzenie uczestników w sprawny sprzęt i ekwipunek oraz apteczkę pierwszej pomocy
7. Organizuje transport, wyżywienie i noclegi dla uczestników
8. Dokonuje podziału zadań wśród uczestników
9. Dysponuje środkami finansowymi przeznaczonymi na finansowanie wycieczki lub imprezy
10. Dokonuje podsumowania, oceny i rozliczenia finansowego wycieczki lub imprezy po jej zakończeniu

Podstawową dokumentację kierownika wycieczki stanowią:

1. Karta wycieczki – co najmniej 2 egzemplarze (jeden zostaje w szkole, drugi zabiera kierownik wycieczki) – zatwierdzona przez dyrektora szkoły
2. Harmonogram wycieczki – 2 egzemplarze (z przeznaczeniem jak wyżej)
3. Regulamin wycieczki / imprezy
4. Lista uczestników – kilka egzemplarzy z pieczęcią szkoły i dyrektora.
5. Zakres czynności kierownika wycieczki
6. Zakres czynności opiekunów wycieczki
7. Zgoda rodziców na uczestnictwo dziecka w wycieczce
8. Oświadczenia rodziców w sprawie hospitalizacji, leczenia, zabiegów operacyjnych, odpowiedzialności za szkody materialne wyrządzone przez dzieci
9. Polisy ubezpieczeniowe uczestników i kadry.
10. Ubezpieczenie kadry od odpowiedzialności cywilnej (OC)
11. Oświadczenie kadry w sprawie odpowiedzialności za zdrowie i życie uczestników wycieczki
12. Umowa z organizatorem (w przypadku korzystania z usług innych podmiotów działających w usługach turystycznych)
13. Umowa najmu autokaru
14. Wzór protokołu ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku
15. Polecenie wyjazdu służbowego

II. OPIEKUN WYCIECZKI

Opiekunem wycieczki lub imprezy może być nauczyciel albo, po uzyskaniu zgody dyrektora szkoły, inna pełnoletnia osoba.

Zakres czynności opiekuna wycieczki:

1. Sprawuje opiekę nad powierzonymi uczniami
2. Współdziała z kierownikiem w zakresie realizacji programu i harmonogram wycieczki lub imprezy
3. Sprawuje nadzór nad przestrzeganiem regulaminu przez uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa
4. Nadzoruje wykonywanie zadań przydzielonych uczniom
5. Wykonuje inne zadania zlecone przez kierownika

III. REGULAMIN WYCIECZKI

Każdy uczestnik wycieczki zobowiązany jest:

1. Zapoznać się z zasadami Regulaminu wycieczki oraz bezwzględnie się do nich stosować
2. Wykonywać polecenia oraz dostosowywać się do nakazów i zakazów wydawanych przez organizatorów (opiekun, kierownik, pilot, przewodnik)
3. Zachowywać się w sposób kulturalny i zdyscyplinowany
4. Nie oddalać się od grupy
5. Przestrzegać zasady poruszania się po drogach transportu zbiorowego
6. Informować opiekunów o jakichkolwiek sytuacjach niebezpiecznych mogących zagrażać życiu lub zdrowiu uczestników wycieczki
7. Zgłaszać opiekunowi wycieczki wszelkie objawy złego samopoczucia
8. Dostosowywać się do obowiązujących w obiektach muzealnych regulaminów
9. Dbać o czystość, ład i porządek w miejscach w których się przebywa
10. W obiektach noclegowych przestrzegać obowiązujących tam regulaminów
11. Kulturalnie odnosić się do opiekunów, kolegów i innych osób

IV. ZACHOWANIE SIĘ NA WYCIECZKACH

Dla dzieci i młodzieży zazwyczaj organizowane są wycieczki autokarowe, piesze, górskie i rowerowe. Dzieci i młodzież uczestnicząca w tego typu wycieczkach często narażona jest na różnego rodzaju nieszczęśliwe wypadki, do których dochodzi zazwyczaj na drogach publicznych, w górach, lasach czy w wodzie. Główną przyczyną wypadków zagrażających zdrowiu a czasem i życiu dzieci jest przeważnie zła organizacja imprezy, brak zdyscyplinowania oraz nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów i zasad.

Wycieczki autokarowe

Organizując wycieczkę autokarową przede wszystkim należy pamiętać o spełnieniu następujących warunków:

1. Do przewozu dzieci i młodzieży należy wykorzystać tylko sprawne i dopuszczone do ruchu autokary.
2. Osobą odpowiedzialną za organizację oraz za prawidłowy i bezpieczny przebieg wycieczki jest kierownik grupy (kierownik wycieczki).
3. Nad właściwym przebiegiem podróży powinni czuwać również inni opiekunowie (1 opiekun powinien przypadać na 15 osób).
4. Na miejscu zbiórki uczestnicy wycieczki powinni pojawić się na 30 min. przed wyjazdem.
5. Na zbiórce kierownik oraz wychowawcy biorący udział w wycieczce, powinni sprawdzić listę obecności, przypomnieć program i regulamin wycieczki oraz kontrolować ubiór i ekwipunek wyjeżdżających.
6. Liczba uczestników wycieczki nie może przekroczyć ilości miejsc siedzących w autokarze.
7. Miejsca przy drzwiach powinny zająć osoby dorosłe. Kierownik wycieczki powinien zająć miejsce obok kierowcy.
8. Przejścia w autokarze muszą być wolne, co umożliwia szybkie opuszczanie pojazdu w razie ewakuacji (wszystkie bagaże powinny być ulokowane na półkach lub w bagażniku autokaru. W przejściach nie mogą znajdować się również dodatkowe miejsca siedzące).
9. W czasie jazdy nie wolno spacerować po autobusie, stawać na siedzeniach, wychylać się przez okno.
10. Należy pamiętać również o przestrzeganiu norm czasu pracy kierowcy.

11. W trakcie jazdy należy organizować kilkuminutowe przerwy na odpoczynek. Postoje te mogą być organizowane wyłącznie w miejscach do tego przeznaczonych tj. na oznakowanych parkingach. W przypadku wycieczek wielogodzinnych przerwy te należy organizować częściej, a przynajmniej raz zarządzić przerwę dłuższą (około 1 godz. na posiłek). Czas jazdy uzależniony jest również od wieku uczestników i rodzaju wycieczki.
 12. Należy pamiętać, aby po każdej przerwie w podróży dokładnie sprawdzić stan liczebny uczestników wycieczki.
 13. Dojeżdżając do miejsca przeznaczenia, odpowiednio wcześniej poinformować o przygotowaniu się do wyjścia.
- Dbając o jak najlepsze wrażenia uczestników wycieczki, o jej walory poznawcze i bezpieczeństwo podczas podróży, należy pamiętać, iż przejazdy autokarowe nie powinny odbywać się w nocy, a także w czasie mgły lub ograniczonej widoczności.

Wycieczki piesze

Zachowanie pełnego bezpieczeństwa podczas tego typu wycieczek jest jedyną możliwością uniknięcia niebezpiecznych wypadków. Szczegółowe zasady poruszania się po drogach są następujące:

1. W czasie wycieczki jej uczestnicy podporządkowują się zaleceniom prowadzącego, wyznaczonego przez kierownika wycieczki.
2. Uczestnicy idą zwartą grupą w szyku uzgodnionym przez prowadzącego, maksymalnie czwórkami, na przodzie grupy idzie zawsze prowadzący wycieczkę, następnie najslabsi i najmłodszy uczestnicy, którzy nadają tempo marszu, kolumnę zamykają najstarsi uczestnicy wraz z wychowawcą.
3. Kolumna porusza się prawym poboczem drogi lub szosy (jak najbliżej krawędzi) zajmując nie więcej niż połowę szerokości drogi. W czasie marszu należy zwracać uwagę na poruszające się po drodze lub szosie pojazdy. W przypadku gdy nie ma chodnika lub miejsca przeznaczonego dla pieszych, maszerując małymi grupkami lub pojedynczo idziemy lewą stroną drogi jeden za drugim lub, jeżeli ruch na drodze jest niewielki, parami.
4. W miastach należy poruszać się zwartą grupą po chodnikach lub w miejscach przeznaczonych dla pieszych. Jezdnię przekraczamy w miejscach wyznaczonych (pasy) lub zgodnie z przepisami.
5. Nie wolno zatrzymywać się w miejscach, gdzie utrudniona jest widoczność tzn. na zakrętach, za i przed wzniesieniem.
6. Kiedy kolumnę prowadzimy przy złej widoczności (nocą, w deszcz lub śnieżycę) pierwszy i ostatni maszerujący od osi jezdni muszą mieć zapalone latarki,
 - pierwszy – ze światłem białym skierowanym do przodu,
 - ostatni – ze światłem czerwonym skierowanym do tyłu.

Jeżeli kolumna przekracza 20 m maszerujący po lewej stronie są obowiązani nieść latarnie białe rozmieszczone co 10 m widoczne z odległości 150 m.

7. Nie wolno odłączać się od grupy bez zgody prowadzącego.

Podczas wycieczki lub rajdu 1 opiekun przypada na:

- 10 uczestników przy turystyce kwalifikowanej (np. górską),
- 15 uczestników przy innych formach.

Organizując wycieczkę górską należy pamiętać, że podczas takich wycieczek zagrożenie zdrowia i życia dzieci i młodzieży jest szczególnie duże. Biorąc pod uwagę statystyki, góry pochłaniają rokrocznie wiele istnień ludzkich.

Przyczyną wypadków w górach jest przeważnie niekompetencja opiekunów, brawura lub lekkomyślność turystów, ale również upadki, zboczenie ze szlaku, pobłądzenie we mgle, brak odpowiedniego ekwipunku itp.

Pamiętać należy o nagłych zmianach pogody, co w klimacie górskim obserwujemy wyjątkowo często.

Należy pamiętać że:

1. Na szlakach wędrujemy zawsze w tzw. szyku luźnym, a przy wyjątkowo wąskich przejściach poruszamy się jeden za drugim.
2. Na początku i na końcu kolumny idzie osoba dorosła.
3. Wśród opiekunów jest przynajmniej jedna osoba umiejąca, w razie potrzeby udzielić pierwszej pomocy, (zabieramy ze sobą podręczną apteczkę, którą niesiemy z tyłu grupy).
4. Grupę ustawiamy w ten sposób że jej początek stanowią osoby najmniej wprawione w pokonywaniu szlaków górskich, a na koniec osoby silne i wytrzymałe kondycyjnie.
5. Tempo marszu musi być dostosowane do wieku i kondycji uczestników wycieczki.
6. Co pewien czas należy zarządzać krótki odpoczynek. Na początku wycieczki robimy odpoczynki krótkie i często. Po przebyciu połowy trasy zatrzymujemy się na dłużej w celu spożycia posiłku.

Wyruszając w góry planujemy dokładnie trasę, oraz czas pokonywania poszczególnych etapów. Wskazane jest, aby większą część trasy pokonać przed południem. Określając czas przemarszu pamiętamy, że czas podawany w przewodnikach obliczany jest na siły i tempo przeciętnych turystów pokonujących trasę bez odpoczynku. Grupy z zasady poruszają się wolniej niż pojedyncze osoby, a odpoczynek grupy zajmuje często więcej czasu niż przewidujemy.

7. W celu zachowania bezpieczeństwa poruszamy się zawsze po wyznaczonych szlakach. Zbaczanie ze szlaku grozi zablądzeniem lub zaginięciem, dlatego jest całkowicie zabronione.
8. Konieczna jest ciepła odzież i dobre okrycie od deszczu. Wszystkie potrzebne rzeczy staramy się zabrać w plecak.

9. Wycieczki w wyższe partie gór tj. powyżej 600 m npm. wymagają odpowiedniego ubioru. Niezbędne jest również odpowiednie obuwie, gwarantujące bezpieczną wędrówkę.
10. Wyprawy w wyższe partie gór mogą odbywać się pod nadzorem osoby posiadającej pełne uprawnienia – przewodnika turystyki górskiej PTTK.
11. Rozpoczynając wędrówki górskie, musimy pamiętać, aby zawsze zaczynać od szlaków łatwiejszych.
12. Nad grupą dzieci i młodzieży wyruszających w góry powinien czuwać jeden opiekun na 10 uczestników.
13. Wychodząc, zostawiamy zawsze informację o trasie wycieczki, godzinie powrotu oraz dołączamy listę uczestników.
14. Na wędrówkę wyruszamy zawsze wcześniej rano, tak aby przed zapadnięciem zmroku powrócić do miejsca zamieszkania.

Wycieczki rowerowe

Bardzo dużym powodzeniem cieszą się wycieczki rowerowe. Organizując tę formę wypoczynku należy spełnić następujące warunki:

1. Sprawdzić sprzęt czy jest w dobrym stanie technicznym gwarantującym bezpieczeństwo,
2. Wyposażyć i zabrać apteczkę,
3. Należy ustalić tryb postępowania w razie odłączenia się uczestnika od grupy,
4. Długość dziennych odcinków trasy dla uczestników, którzy ukończyli 12 lat nie powinna przekraczać 50 km, przy poruszaniu się z prędkością 15 km/godz.
5. Zadbać aby uczestnicy znali i umieli udzielić pierwszej pomocy,
6. Poruszać się zgodnie z zasadami ruchu drogowego.

V. WYPOCZYNEK NAD WODĄ

W gorące letnie dni kąpiel jest największym pragnieniem dzieci i młodzieży, sprawiającym im niezmierną radość. Należy pamiętać jednak o tym, aby przyjemność kąpieli połączona była z bezpieczeństwem. W większości przypadków główną przyczyną utonięć jest nieprzestrzeganie i lekceważenie obowiązujących przepisów. Często przyczyna tkwi w nieodpowiedzialnej organizacji kąpieli, niedyscyplinowaniu dzieci, oraz niezbyt czujnej i przewidującej opiece kadry.

Regulamin kąpieli

1. Kąpiel może odbywać się tylko w miejscu uprzednio zbadanym i ściśle oznaczonym.
2. Kąpiel może odbywać się tylko pod kontrolą ratownika lub osoby, posiadającej odpowiednie uprawnienia.
3. Kąpiel może odbywać się wyłącznie w zorganizowanych grupach nie przekraczających 10 osób.
4. Wyznaczona grupa może wchodzić do wody i wychodzić z niej tylko na sygnał podawany przez osobę kierującą kąpielą.
5. Nie wolno wchodzić do wody bez zgody i wiedzy opiekuna.
6. W przypadku złego samopoczucia, bólu głowy, a także innych dolegliwości należy natychmiast wyjść z wody i powiadomić o tym kierującego kąpielą.
7. W przypadku zauważenia tonięcia, należy natychmiast alarmować ratownika. W miarę możliwości należy udzielić pomocy potrzebującemu.
8. Na głębi bezpośredniej pomocy tonącemu mogą udzielać tylko wykwalifikowani ratownicy, natomiast inni mogą udzielać pomocy wyłącznie na brzegu.
9. Nie wolno niszczyć urządzeń i sprzętu kąpieliska oraz śmiecić wody i terenu.
10. Należy pamiętać o zachowaniu pełnego bezpieczeństwa podczas kąpeli. Unikać lekkomyślnych żartów, potrażeń, wrzucania do wody.

VI. ZDROWIE I PIERWSZA POMOC

Zapewnienie uczestnikom dobrego wypoczynku to również odpowiednia ochrona zdrowia i życia. Może się jednak zdarzyć, iż mimo naszej czujności i podjęcia wszelkich środków zapobiegawczych dojdzie do nieszczęśliwego wypadku.

Przestrzeganie podstawowych zasad udzielania pierwszej pomocy gwarantuje maksimum jej skuteczności i zwiększa szansę uratowania poszkodowanego. Osoba udzielająca pierwszej pomocy musi zachować całkowity spokój, aby podjąć właściwą decyzję.

Obowiązujący plan działania powinien być następujący:

1. Gdy w wypadku uczestniczy kilka osób należy dokonać selekcji i w pierwszej kolejności zająć się osobami (na pierwszy rzut oka) najciężej poszkodowanymi.
2. Zabezpieczyć poszkodowanego przed dalszymi urazami – jeśli znajduje się w miejscu zagrożenia, należy go najpierw wynieść w bezpieczne miejsce.
3. Wezwać fachową pomoc.
4. Zorganizować transport do szpitala, jeśli jest taka potrzeba.

Najczęściej spotykane wypadki i udzielanie pierwszej pomocy

- **Ciało obce w gardle.**
Pierwsza pomoc polega na położeniu chorego na swoim kolanie, twarzą do dołu i dość silnym uderzeniu pięścią między łopatki.
- **Ciało obce w oku.** Do naszych zadań należy usunięcie ciała obcego z oka. W tym celu należy dokładnie obejrzeć oko, a ciało obce usunąć zwilżonym brzegiem gazy lub czystej chusteczki. Po usunięciu obcego ciała na oko nakładamy opatrunek i odsyłamy chorego do lekarza. Jeśli do oka dostały się substancje żrące lub chemikalia, po usunięciu okruchów przemywamy oko dużą ilością czystej wody.
- **Ukąszenia przez zwierzęta (psy, koty, zwierzęta dzikie)** są groźne gdyż zwierzęta mogą być nosicielami wścieklizny. Pierwsza pomoc to przemywanie ciepłą wodą z mydłem (około 15 min. wodą bieżącą) rany kąsanej. Działanie oczyszczające ma również woda utleniona, riwanol lub nadmanganian potasu. Nie wolno do tego celu używać jodiny lub spirytusu. Po tym zabiegu na ranę zakładamy jałowy opatrunek i poszkodowanego odwozimy do lekarza.
- **Użądlenia przez pszczoły i osy** to przypadki groźne i niebezpieczne. Pomocą dla poszkodowanego jest stosowanie okładów z roztworu dwuwęglanu sodowego (1 łyżeczka sody oczyszczonej na ½ szklanki przegotowanej wody), którego zadaniem jest neutralizacja kwasu mrówkowego (kwas ten znajduje się w wydzielinie wstrzykiwanej przez owady).
- **Ukąszenia przez żmije.** Objawy ukąszenia to: punkcikowate ranki, ból, zaczerwienienie i obrzęk. Po upływie pewnego czasu dochodzą nudności, wymioty i ogólne osłabienie. Pomagamy choremu poprzez ułożenie go w pozycji leżącej i podanie do picia ciepłego napoju. Ponieważ dalsze czynności ratownicze są bardzo skomplikowane należy chorego bezwzględnie odtransportować do lekarza.
- **Krwawienia z nosa.** Poszkodowanego sadzamy i przechylamy głowę do tyłu kładąc oddychać przez usta, na kark i nasadę nosa kładziemy zimny okład.
- **Stłuczenia** to częsty uraz. W zależności od siły urazu dochodzi do stłuczenia skóry, lub stłuczenia obejmującego tkanki położone głębiej. Wskazane jest oczyszczenie rany i założenie opatrunku.
- **Zwichnięcia** najczęściej spotyka się w obrębie stawu: barkowego, łokciowego i biodrowego. Zdarzają się również zwichnięcia nazywane popularnie zwichnięciem stopy i okolicy stawu skokowego. Doraźna

pomoc to staranne unieruchomienie zwichniętej kończyny. Wskazane jest czasem zastosowanie środka przeciwbólowego.

- **Krwotoki.** W zależności od rodzaju uszkodzonych naczyń krwawienia dzielimy na: krwawienia tętnicze, krwawienia żyłne, krwawienia z naczyń włosowatych i krwawienia wewnętrzne. Do obowiązków udzielającego pomocy należy: położenie poszkodowanego, w celu uniknięcia zemdleń. Krwawiącą kończynę należy unieść nad poziom serca – jest to podstawowe działanie przy krwotokach, o którym nie należy zapomnieć. Nakładamy opatrunek uciskowy (kilka warstw jałowej gazy lub gazowych serwet nakładamy na ranę i mocujemy bandażami). Przy gwałtownych krwawieniach nakładamy na kończynę opaskę uciskową zapisując godzinę założenia. Chorego przewozimy do lekarza.

VII. APTECZKA

Skład wyposażenia apteczki:

- 4 kpl. - Chusteczki higieniczne ze spirytusem Leco
- 1 szt. - Opaska elastyczna 4 m x 10 cm Matoban
- 1 szt. - Opaska elastyczna 4 m x 8 cm Matoban
- 2 szt. - Bandaż dziany 4 m x 5 cm
- 2 szt. - Bandaż dziany 4 m x 10 cm
- 1 szt. - Opatrunek indywidualny jałowy typA
- 2 szt. - Kompresy gazowe 9 x 9 cm
- 1 szt. - Kompresy gazowe ½ m²
- 1 szt. - Plaster z opatrunkiem Prestovis 10 x 6 cm
- 1 szt. - Plaster z opatrunkiem Prestovis 10 x 8 cm
- 1 szt. - Plaster bez opatrunku Polovis 5 m x 1,25 cm
- 1 para - Rękawiczki ambulatoryjne niejałowe
- 1 szt. - Maseczka do sztucznego oddychania
- 1 szt. - Nożyczki
- 1 szt. - Koc ratunkowy termoizolacyjny
- 1 szt. - Spis zawartości

VIII. ZAŁĄCZNIKI

ROZLICZENIE WYCIECZKI / IMPREZY

Wycieczka (impreza) szkolna do:

.....

zorganizowana w dniu:przez

I. Dochody

– wpłaty uczestników: l. osóbx koszt wycieczki=zł

– inne wpłaty (podać źródło)zł

Razem dochody:zł

II. Wydatki

– wyżywieniezł

– zakwaterowaniezł

– przejazdyzł

– bilety wstępu, przewodnikzł

– inne wydatki (jakie?)zł

Razem wydatki:zł

III. Koszt wycieczki (imprezy) na jednego uczestnikazł

IV. Pozostała kwota w wysokości:zł

.....

(określić sposób zagospodarowania kwoty np. zwrot, wspólne wydatki klasowe, itp.)

Podpisy
uczestników wycieczki (np. samorząd klasowy)

Podpis
kierownika wycieczki

.....

.....

.....

.....

**SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE
Z WYCIECZKI / IMPREZY SZKOLNEJ**

Wycieczka (impreza) szkolna do:

.....

zorganizowana w dniu: przez

Uwagi dotyczące realizacji programu merytorycznego wycieczki:

.....

.....

.....

Uwagi dotyczące realizacji zadań wychowawczych:

.....

.....

.....

Uwagi końcowe:

.....

.....

.....

Podpisy
opiekunów wycieczki

Podpis
kierownika wycieczki

WICEDYREKTOR
ds. KSZTAŁCENIA I WYCHOWANIA
Herz
mgr Malgorzata Ilczuk